

جمهوری اسلامی ایران
مرکز ملی فضای مجازی
پژوهشگاه فضای مجازی

مطالعات اسلام
فضای مجازی

خبرنامه اشکبار فضای مجازی

شماره ششم
تابستان ۱۴۰۰

دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی
پژوهشگاه فضای مجازی

三國志

مرکز ملی فضای مجازی
پژوهشگاه فضای مجازی
دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی

خبرنامه

اسلام و فضای مجازی

شماره ششم

تابستان 1400

مستدعی است انتقادات، پیشنهادات و اخبار خود را به یکی از

روش‌های ذیل ارسال فرمایید:

تماس: ۰۲۵۳۲۹۴۲۳۱۲

نشانی: قم، خیابان شهید صدوقی، خیابان فردوسی، بعد از تقاطع

شهید حسن پور، ساختمان نعیم، کدپستی: ۳۷۱۳۱۶۶۷۰۵

  @oisc_majazi

دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی

فهرست

۶رهنمود
۱۰ اخبار حوزه و فضای مجازی
۱۶ اخبار اسلام و فضای مجازی در کشور
۳۰ اخبار اسلام و فضای مجازی در جهان
۴۴ اخبار دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی

باسمه تعالی

رویدادهای فناورانه به‌ویژه در حوزه فضای مجازی برآمده از تفکری می‌باشد که آن را ایجاد و هدایت کرده است. اگرچه شناخت صحیح و دقیق فضای مجازی در تمامی ابعاد سیاسی، اقتصادی، امنیتی و ... به‌منظور سیاست‌گذاری و اتخاذ رویکرد مناسب در مواجهه با این پدیده، اهمیت دارد، لکن بیش از همه پرداختن به بنیان‌های نظری فناوری اطلاعات و ارتباطات یا جهان بینی حاکم بر آن از آن جهت که ریشه تمدنی عصر فضای مجازی را شکل داده و با سبک زندگی کاربران ارتباط مستقیم دارد، حائز اهمیت است. اندیشه و فرهنگ ممزوج با فضای مجازی در جامعه بسط پیدا کرده و بر او غلبه پیدا می‌کند و می‌تواند هویت آن جامعه را متحول، متکامل یا متزلزل کند.

از این رو اگرچه تمامی مراکز سیاست‌گذاری و اجرایی و نهادهای آموزشی و پژوهشی باید با یکدیگر تعامل داشته و عهده‌دار تحقق فضای مجازی مبتنی بر مبانی و سبک زندگی اسلامی باشند، اما نقش حوزه‌های علمیه، از اولویت بیشتری نسبت به سایر نهادها برخوردار است. همان‌طور که در عصر صنعتی، حوزه علمیه خود را پاسخگوی نظامات تغییر یافته و تحولات ایجاد شده در حوزه‌های اقتصادی (مسائل بانکی، بورس، بیمه و...)، سیاسی، فرهنگی، پزشکی و... از منظر اسلام می‌دانست، در عصر فضای مجازی نیز، تکفل بررسی‌های فقهی و دینی حوزه‌های تحولی بر عهده حوزه‌های علمیه است. تحولات عصری حوزه سیاست و مدیریت (تغییر مفهوم و شیوه‌های

حکمرانی، مدیریت مبتنی بر هوش مصنوعی)، حوزه اقتصاد (دارایی‌های معنوی، ظهور بلاک‌چین و ارزهای رمزنگاری شده، قراردادهای هوشمند و...)، حوزه امنیت (پیدایش تهاجم نرم-نرم و نرم-سخت و...)، حوزه دین و فرهنگ (تغییر در مفهوم و نوع دین‌داری، مفهوم هویت، اوقات فراغت، حریم خصوصی و...)، حوزه آموزش (بازی‌وارسازی و آموزش پلتفرمی) و دیگر حوزه‌ها، ضرورت بسط و تقویت حوزه نظری دین و فضای مجازی را بیش از پیش متعین می‌سازد.

بر همین اساس «دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی» وابسته به مرکز ملی فضای مجازی به منظور تقویت سیاست‌گذاری مبتنی بر فقه و مبانی و توسعه و هدایت ظرفیت‌های پژوهشی حوزه‌های علمیه در راستای اولویت‌های فضای مجازی کشور در قم تأسیس گردید. این دفتر که با هدف ترسیم سبک زندگی دینی در فضای مجازی، ارائه الگوی مطلوب روندهای سیاست‌گذاری مبتنی بر فقه در فضای مجازی، پاسخگویی به نیازهای پژوهشی مرکز ملی فضای مجازی در حوزه مطالعات اسلامی، ایجاد هم‌افزایی مراکز حوزوی و کاربست پژوهش‌های دینی در نظام سیاست‌گذاری کشور تشکیل شده است، در حوزه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، تقنین و سیاست‌گذاری، بین‌الملل و... فعالیت می‌کند.

خبرنامه پیش رو، تنها به منظور اطلاع‌رسانی از مجموع اخبار و اطلاعات واصله از منابع مختلف خبری در حوزه مطالعات اسلامی فضای مجازی تهیه شده و بدیهی است که مطالب مندرج، به هیچ‌وجه مواضع دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی فضای مجازی نمی‌باشد.

امید است که زحمات دوستان این مجموعه، مورد رضایت و عنایت خداوند متعال و حضرت صاحب‌الزمان مهدی عجله الله تعالی فرجه الشریف قرار گیرد. ان شاء الله

رهنمود

بیانات مقام معظم رهبری مِنكَ ظِلُّهُ

در زمینه کار تبلیغاتی و رسانه‌ای باید قوی‌تر و هوشمندانه‌تر عمل کنیم

دشمنان ما امروز بیشترین تحرک شان علیه ما بیش از تحرکات امنیتی و اقتصادی، تحرکات تبلیغاتی و جنگ نرم است، تبلیغات رسانه‌ای است برای اینکه بر افکار عمومی مردم مسلط بشوند. ما در این زمینه ضعف داریم. در زمینه کار تبلیغاتی و حرکت تبلیغاتی درست و تمهیدات رسانه‌ای باید قوی‌تر و هوشمندانه‌تر عمل بکنیم.^۱

۱. در مراسم تنفیذ سیزدهمین دوره ریاست جمهوری، ۱۴۰۰/۵/۱۲

راه مقابله با جنگ نرم دشمن حمایت از حرکت های صحیح در زمینه فرهنگ است

با فساد اخلاقی و فساد در زمینه ی فرهنگ هم بی رودر بایستی مقابله کنید و مبارزه کنید. یعنی واقعاً این جوری باید برخورد بشود. راه اصلی مواجهه و مقابله ی با جنگ نرم دشمن هم همین است که ما از حرکت صحیح در زمینه ی فرهنگ حمایت کنیم و آن را تشویق کنیم، تقدیر کنیم و در مقابل حرکت های غلط بایستیم و عرصه ی رسانه و فرهنگ، هم از یک طرف یک دانشگاه بزرگی میتواند باشد و هست و از یک طرف یک آوردگاه صلاح و فساد است، آوردگاه حق و باطل است که با این دو جهت باید نگاه کرد، عرصه ی جنگ فرهنگی با کسانی است که فرهنگشان ایجاد فساد در دنیا است.^۱

۱. در دیدار رئیس جمهور و هیئت دولت سیزدهم، ۱۴۰۰/۰۶/۰۶

برنامه ریزی گسترده دشمن در فضای مجازی برای عدم شرکت در انتخابات

این انتخابات حتماً و انصافاً حماسه بود. به معنای واقعی کلمه حماسه این مردم بود، حماسه آفریدند.

تلاش‌هایی انجام می‌گیرد، نامه می‌نویسند، در فضای مجازی حرف می‌زنند، که عظمت این انتخابات را انکار کنند اما فایده‌ای ندارد. این تلاش بیهوده است. تحلیلگرانی که چشمشان به این انتخابات بود، آنها می‌فهمند چه اتفاقی افتاد. در کجای دنیا معمول است و دیده می‌شود که همه‌ی دستگاه‌های تبلیغاتی مخالف، فعال و مؤثر به کار بیفتند برای اینکه به مردم نهیب بزنند که در انتخابات شرکت نکنید. رادیوهای آمریکا، رادیوهای انگلیس، رادیوهای بعضی از کشورهای مرتجع و روسیاه به کار بیفتند، عناصری از خودشان، عناصر خائنی هم از ایرانی‌هایی که زیر پرچم آمریکا و انگلیس زندگی می‌کنند و از آنها ارتزاق می‌کنند، این‌ها شروع کنند از مدت‌ها پیش در رادیو، در تلویزیون، در ماهواره، در فضای مجازی به خصوص، نه یکی دو تا، صدها بلکه هزاران شبکه و کار و مسیر برای اینکه مردم را از انتخابات دور کنند.^۱

۱. بیانات در دیدار رئیس و مسئولان قوه قضائیه، ۱۴۰۰/۴/۷

اخبار حوزه

و فضای مجازی

اخبار مراجع، حوزه و روحانیت

چهارمین سال درس خارج فقه مسائل مستحدثه
موضوع: فقه فضای مجازی - بازی های رایانه ای
سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱
حجت الاسلام و المسلمین استاد محمد علی خادمی کوشا

قم، مدرسه علمیه آیت الله بروجردی، طبقه سوم، ساعت ۷ صبح

اخبار مراجع، حوزه و روحانیت

درس خارج فقه بازی های رایانه ای برگزار می شود
چهارمین سال درس خارج فقه مسائل مستحدثه توسط حجت الاسلام و المسلمین محمد علی خادمی کوشا برگزار می گردد.
این درس با موضوع تعاملات غیر مالی در بازی های رایانه ای در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ در مدرسه آیت الله بروجردی (مدرسه خان) از ۱۴ شهریور و از ساعت ۷ تا ۸ رسمی ادامه می یابد.

سلسله دروس خارج فقه نظام‌های اسلامی

فقه فضای مجازی

آیت‌الله عباس رفعتی نائینی

محل برگزاری: | زمان برگزاری:
میدان معلم، بلوار سمیه، پلاک ۴۷۲ | دوشنبه‌ها ساعت ۱۶-۱۷

شماره تماس: ۰۲۵ ۳۷۸۳ ۹۳۱۰ | ۰۹۱۰ ۳۹۴ ۹۲۹۶

www.meftaah.com @meftaah.com

درس خارج فقه فضای مجازی

سلسله دروس خارج فقه نظام‌های اسلامی؛ فقه فضای مجازی توسط آیت‌الله عباس رفعتی نائینی دوشنبه هر هفته از ساعت ۱۶-۱۷ برگزار می‌شود. این کلاس‌ها از شنبه ۲۱ شهریور سال ۱۴۰۰ آغاز شده و محل برگزاری میدان معلم، خیابان سمیه، پلاک ۴۷۲ می‌باشد.

سلسله دروس خارج فقه نظام‌های اسلامی

فقه رمزارز

آیت‌الله عباسعلی زارعی سبزواری

چهارشنبه
ساعت ۹-۱۰

مکان: مدرسه فیضیه

شماره تماس: ۰۲۵ ۳۷۸۳ ۹۳۱۰ | ۰۹۱۰ ۳۹۴ ۹۲۹۶

www.meftaah.com | [@meftaah_com](https://www.meftaah.com)

درس خارج فقه رمزارزها

سلسله دروس خارج فقه نظام‌های اسلامی با موضوع فقه رمزارز توسط آیت‌الله عباسعلی زارعی سبزواری چهارشنبه هر هفته از ساعت ۹-۱۰ در مدرسه فیضیه برگزار می‌شود. شروع کلاس‌ها از چهارشنبه ۲۱ مهرماه سال ۱۴۰۰ می‌باشد.

فراخوان همایش و پویش حوزه و فضای مجازی

با موضوعات

۱. حوزه و فضای مجازی
۲. معرفی حوزه و روحانیت
۳. آینده پژوهی فضای مجازی
۴. آموزش مجازی

در رشته های (قالب آثار)

۱. پژوهش کتاب، مقاله و پایان نامه؛
۲. ایده و سوزه (به صورت طرح قابل اجرا آماده شده باشد)؛
۳. متن یادداشت، سناریو، فیلمنامه، بازی نامه، تحلیل و تیزر؛
۴. تصویر (عکس، گرافیک، عکس نوشته، وکتور، داده نما، پوستر، کاریکاتور و گزارش تصویری)؛
۵. صوت (پادکست)؛
۶. ویدئو کلیپ، موشن، فیلم کوتاه، انیمیشن، مستند و گزارش خبری؛
۷. بازی و نرم افزار (اپلیکیشن)؛
۸. مدیریت و راه اندازی کانال یا گروه فعال در شبکه های اجتماعی.

جوایز معنوی

۱. جذب ۳ نفر از برگزیدگان در عرصه رسانه و فضای مجازی؛
۲. امکان پذیرش شایستگیان به عنوان سرپایز طلبه در مرکز رسانه؛
۳. پذیرش به عنوان استاد در عرصه رسانه و فضای مجازی یا نخبه ذیل نخبگان و بهره مندی از مزایای نخبگان؛
۴. امکان چاپ مقالات برگزیده و کمک در جهت چاپ کتب برگزیده؛
۵. انتشار و پخش آثار برگزیده در رسانه حوزه (خبرگزاری، تلویزیون اینترنتی، شبکه های اجتماعی و...) و رسانه استانی و ملی؛
۶. کمک در به ثمر رسیدن و اجرای ایده ها، سوزه ها و سناریوهای برگزیده.

جوایز مادی در هر رشته

نفر اول: ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال نفر دوم: ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال نفر سوم: ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال

مهلت و نحوه ارسال آثار

از تاریخ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱ تا تاریخ: ۱۴۰۰/۰۵/۱۵ آثار خود را به یکی از آدرس های ذیل ارسال بفرمایید:

hresane110

hresane110

hresane110@gmail.com

جهت اطلاع از ریز موضوعات و مقررات به کانال های ذیل مراجعه کنید:

hresane

hresane

«همایش و پویش حوزه و فضای مجازی» از سوی مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه های علمیه فراخوان شد.

این همایش در چهار محور «حوزه و فضای مجازی»، «معرفی حوزه و روحانیت»، «آینده پژوهی فضای مجازی»، «آموزش مجازی» برگزار می شود. از موضوعات این همایش میتوان به زیست طلاب در فضای مجازی، کنشگری طلاب در فضای مجازی، فرصت ها و تهدیدهای حضور طلاب در فضای مجازی، آسیب های حضور طلاب در فضای مجازی، مفهوم شناسی و تبیین فضای مجازی اسلامی، ابعاد و مؤلفه های فضای مجازی موجود و مطلوب، شاخصه های حضور جریان ساز در فضای مجازی، بازطراحی رابطه استاد و شاگرد در فضای مجازی، بصری سازی مفاهیم علمی حوزه، تبیین استانداردهای تدریس در فضای مجازی و بررسی محاسن و معایب آموزش مجازی دروس حوزوی.

اخبار اسلام

و فضای مجازی در کشور

رویدادهای فضای مجازی کشور

آمادگی ایران برای کمک به تدوین اصول و هنجارهای فضای سایبری

مجید تخت‌روانچی در نشست شورای امنیت سازمان ملل که برای بررسی امنیت فضای سایبری برگزار شده بود گفت: فضای سایبری فرصت‌های طلایی را برای بشر فراهم می‌کند تا به طور مداوم همه جنبه‌های زندگی خود را توسعه و ارتقا دهد.

وی افزود: چنین توانمندی برجسته‌ای بایستی در سراسر جهان به ویژه در کشورهای در حال توسعه ترویج شود و جلوی سوء استفاده از آن، شامل ارتکاب اقدامات تجاوزکارانه، باج خواهی، تهدید و استفاده از زور و دخالت در اموری که در صلاحیت داخلی هر کشور بوده و موجب نقض حاکمیت ملی آن‌ها می‌شود را گرفت.

وی ادامه داد: جمهوری اسلامی ایران، یکی از قربانیان حملات سایبری از طریق ویروس مخرب رایانه‌ای استاکس نت است که توسط آمریکا و اسرائیل به طور مشترک برای آسیب به تاسیسات هسته‌ای صلح آمیز ایران ساخته

شده بود.

نماینده دائم ایران گفت: مجمع عمومی سازمان ملل بایستی به تلاش‌های خود برای توسعه و تدوین اصول و هنجارهای بین‌المللی مورد نیاز فضای مجازی ادامه دهد و در این زمینه ایران آمادگی دارد در تلاش مجمع عمومی در جهت تدوین اصول و هنجارهای مورد نیاز فضای سایبری مشارکت کند.

«سند ملی توسعه فناوری‌های فرهنگی و نرم» ابلاغ شد

«سند ملی توسعه فناوری‌های فرهنگی و نرم» با تایید شورای عالی انقلاب فرهنگی و توسط رئیس جمهوری و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی ابلاغ شد.

گروه مطالعات اخلاقی فضای مجازی پژوهشگاه در راستای گفتگو با نخبگان این حوزه این بار به گفتگویی با حجت الاسلام دکتر علیرضا قائمی نیا در خصوص چارچوب‌های بنیادین شناختی در اخلاق فضای مجازی نشست است.

ایشان تحصیل کرده درس خارج فقه و اصول در حوزه علمیه، دارای مدرک دکتری حکمت متعالیه و کلام از دانشگاه تربیت مدرس و عضو هیئت علمی، رئیس پژوهشکده حکمت اسلامی و مدیر قطب فلسفه دین پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی است که از متخصصان حوزه معرفت‌شناسی می‌باشد. گروه مطالعات اخلاقی فضای مجازی پژوهشگاه در راستای گفتگو با نخبگان این حوزه این بار به گفت‌وگویی با ایشان در خصوص چارچوب‌های بنیادین شناختی در اخلاق فضای مجازی نشست است که خلاصه‌ای از این گفتگو در ادامه از نظر می‌گذرد:

دکتر قائمی نیا در این گفتگو اظهار داشت: یکی از موضوعات مهم در بحث اخلاق فضای مجازی ارتباط اخلاق سکولار با فضای مجازی است. یکی از مشکلات دنیای امروز این است که اطلاعات به جای معرفت نشسته

است. معرفت یعنی باور صادق موجه؛ در حالی که اطلاعات هیچ‌یک از این خصوصیات را ندارد. در عصر فضای مجازی تبیین مذکور در آیه نبأ[۱] دیگر هویت خود را از دست داده است. با گسترش فضای مجازی و تغییر معنای معرفت، چارچوب‌هایی می‌رود و چارچوب‌های جدیدی می‌آید. برای ارائه دستورالعمل باید این چارچوب‌های جدید را در نظر گرفت. حتی در بحث شرع نیز تنها با فقه و آوردن احکام شرعی مشکل فضای مجازی حل نمی‌شود. باید چارچوب‌های فقهی کشف شود. در اخلاق نیز به طریق اولی همین اتفاق باید بیفتد و بحث‌های بنیادی تری شکل بگیرد.

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ادامه داد: اخلاق اسلامی در طول تاریخ خود سه مرحله داشته است: اخلاق فضیلت (مانند ابن مسکویه در تهذیب الاعراق، خواجه نصیر در اخلاق ناصری، ...)، اخلاق مأثور (ابوطالب مکی در قوت القلوب، غزالی در احیاء العلوم که البته ساختار عرفانی نیز دارد) و مرحله سوم دوره جدیدی است که استارت آن را ایزوتسو در کتاب مفاهیم اخلاقی دینی در قرآن کریم زده است. این مرحله است که به درد دنیای امروز و فضای مجازی می‌خورد. او با ابزار معناشناختی به سراغ آیات اخلاقی رفته است، مانند این که فضائل ناشی از ایمان است و رذائل ناشی از کفر. در حوزه فضای مجازی نیز باید چارچوب‌های اصلی کشف و در این فضا استفاده شود. نقص کار ایزوتسو این بوده که اولاً از معناشناختی قدیم استفاده کرده است و ثانیاً این کار را تنها در مورد آیات قرآن انجام داده است؛ در حالی که در مورد روایات نیز می‌توان آن را انجام داد، مانند انجام کار معناشناختی بر روی محجه البیضاء فیض کاشانی. مباحث بنیادی کاربردی در اخلاق چنین مواردی است. مباحث بنیادی اولی مانند اصالت وجود و وحدت وجود به طور مستقیم به کار فضای مجازی

نمی‌آید؛ بلکه باید از این مبانی بنیادین، چارچوب‌ها را استخراج کرد، چارچوب‌هایی مطابق با خصوصیات فضای مجازی بی‌زمانی و بی‌مکانی. مدیر قطب فلسفه دین افزود: متن در علم نشانه‌شناسی با متن در فضای مجازی یکی است؛ یعنی بسته‌بندی منسجم از اطلاعات که بخش ظاهر آن پیدا و بخش بزرگ آن پنهان است. بخش‌های پنهان را باید با ابزارهای نشانه‌شناسی کشف کرد. برای حل بنیادین مشکلات فضای مجازی باید چنین کرد. به عنوان مثال باید ارتباط استعاره‌ها با فضای مجازی اعم از استعاره‌های اخلاقی و اعتقادی را کشف کرد. تأثیر استعاره‌ها در فضای مجازی بسیار مهم است. هر چیزی از جمله فضای مجازی با استعاره جلو می‌رود. زبان فضای مجازی و زبان کاربران بسیار مهم است. این زبان با زبان فضای حقیقی تفاوت دارد و آثار متفاوتی نیز می‌تواند داشته باشد. بسیاری از امور بین فضای مجازی و حقیقی چنین تفاوتی دارد. به عنوان مثال کاستلز می‌گوید بهار عربی تحت تأثیر شبکه‌های اجتماعی شکل گرفت و به همین علت هم شکست خورد؛ زیرا در فضای مجازی رهبری وجود ندارد. لذا باید مفاهیم و استعاره‌های موجود در فضای مجازی بازتعریف و چارچوب‌های جدید فضای مجازی برای اخلاق روشن شود.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه فضای مجازی و به نقل از شفقتنا، حجت الاسلام والمسلمین نجف لک زایی در نشست مشترک با حجت الاسلام والمسلمین محمد شیخ الاسلامی معاون فضای مجازی، هنر و رسانه دفتر تبلیغات اسلامی و مسؤولان این معاونت به ارائه گزارشی از فعالیت های پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی پرداخت و گفت: امروز سعی داریم تا با هم اندیشی و هم افزایی به زمینه های همکاری با معاونت فضای مجازی، هنر و رسانه دفتر تبلیغات اسلامی دست پیدا کنیم.

وی اضافه کرد: همه سعی ما این است که در هر زمینه ای که بتوانیم با معاونت فضای مجازی، هنر و رسانه دفتر تبلیغات اسلامی همکاری داشته باشیم و با آن همواره در ارتباط باشیم.

معاون پژوهش دفتر تبلیغات اسلامی با اشاره به ضرورت نشر و توزیع حداکثری محتواهای تولید شده از سوی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در پلتفرم های مختلف عنوان کرد: یکی از دغدغه های ما این است که کارهایی را که صورت می دهیم، به مصرف برسد.

وی تصریح کرد: امروز اساتید ما نباید تنها کتاب تولید کنند، بلکه باید از طرق مختلفی همچون درس گفتارها، سخنرانی و... از آنها بهره‌گیری شود. لک‌زایی با اشاره به اینکه ما همکاری با معاونت فضای مجازی، هنر و رسانه دفتر تبلیغات اسلامی را اولویت صددرصد خود می‌دانیم، بیان کرد: کارشناسان ما زمینه‌های همکاری با این معاونت را به خوبی رصد و کشف کرده و برای آن طرح و برنامه خواهند ریخت.

وی با بیان اینکه مسأله تأسیس اندیشکده فضای مجازی در پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی مورد تصویب قرار گرفت و کارهای لازم در این راستا انجام خواهد شد، عنوان کرد: از معاونت فضای مجازی، هنر و رسانه دفتر تبلیغات اسلامی می‌خواهیم در راستای ارتقای مجموعه محصولات و فعالیت‌ها و توزیع آن‌ها در فضای مجازی به ما کمک کند. همچنین سایر مسئولان پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی نیز در این جلسه نقطه نظرات خود را بیان کرده و زمینه‌های همکاری با معاونت فضای مجازی، هنر و رسانه دفتر تبلیغات اسلامی را مورد توجه قرار دادند. شورای عالی فضای مجازی چشم‌انداز راهبردی فضای مجازی ایران در افق ۱۴۱۰ را ابلاغ کرد:

متکی بر ظرفیت درون‌زا در فضای مجازی بدون وابستگی به نهادهای بین‌المللی شورای عالی فضای مجازی بخش‌های اول و دوم چشم‌انداز راهبردی ایران در حوزه فضای مجازی را ابلاغ کرد. این چشم‌انداز در افق ۱۴۱۰ در چهار بخش ارزش‌ها چشم‌انداز، اهداف و راهبردها تنظیم شده است. در این چشم‌انداز بیشتر از همه چیز روی اعتقادات و ارزش‌های انقلابی و خودکفایی، و خوداتکایی و نوآوری در تامین نیازهای پایه شهروندان بدون نیاز به نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی تاکید شده است.

آنطور که در این چشم‌انداز آمده، چشم‌انداز راهبردی فضای مجازی ایران در افاق ۱۴۱۰ از طریق مطالعه اسناد راهبردی و چشم‌انداز سایر کشورها در حوزه فضای مجازی، تحلیل وضع موجود و مطلوب، تحلیل اسناد بالادستی (قانون اساسی، سند چشم‌انداز و احکام مقام معظم رهبری برای شورای عالی فضای مجازی) و اخذ نظر مراکز علمی، پژوهشی و دانشگاهی کشور و همچنین دستگاه‌های دولت و حکومتی و سازمان‌های مربوط با فضای مجازی تنظیم شده است. بخش‌های اول و دوم این چشم‌انداز، در جلسه شماره ۷۱ شورای عالی در خرداد ماه سالی جاری به تصویب رسیده و حالا هم به دستگاه‌های اجرای ابلاغ شده است.

بازی رایانه‌ای «مختار: فصل قیام» روایتگر داستان سفر قهرمانی مختار ثقفی است که از زندان ابن‌زیاد آغاز شده و تا امارت کوفه در قامت رهبری

بزرگ‌ترین قیام خونخواهی سیدالشهداء علیه السلام ادامه پیدا می‌کند. فصل قیام پس از بازی سفیر عشق: روز واقعه جدی‌ترین بازی مذهبی- تاریخی در کشورمان است که با تحقیقات وسیع و مشورت با کارشناسان مذهبی بازینامه آن تدوین شده است. فصل دوم سفیر عشق، هم‌زمان با آغاز ماه صفر منتشر می‌شود.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه فضای مجازی و به نقل از وبگاه بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای، این بازی شامل ۴۵ دقیقه روایت سینمایی است و قصه‌اش از همان زندان شهرکوفه که مختار به دستور ابن زیاد اسیر یکی از سلول‌های مخوف و تاریکش است، آغاز می‌شود و تا رسیدن مختار به امارت کوفه در قامت رهبری بزرگ‌ترین قیام خونخواهی سیدالشهداء ادامه پیدا می‌کند. به گفته مهدی جعفری مدیرعامل موسسه فرهنگی منادیان و تهیه‌کننده بازی، بازینامه «مختار: فصل قیام» نیز با تحقیقات وسیع و مشورت با کارشناسان مذهبی تدوین شده است تا در یک روایت تعاملی مخاطبان گسترده بازی‌های رایانه‌ای را با فضای تاریخ اسلام از منظری متفاوت، جذاب و تاثیرگذار آشنا کند. فصل دوم بازی سفیر عشق نیز مثل فصل اول آن یک بازی اکشن شمشیری سوم شخص در سبک Hack and slash و دارای ۱۲ مرحله و بیش از ۴ ساعت گیم‌پلی است و به لحاظ کیفیت گرافیکی و گیم‌پلی تغییرات عمده‌ای نسبت به نسخه اول این بازی دارد.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با تاکید بر لزوم هم‌گرایی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و شورای عالی فضای مجازی گفت: بر همین اساس برای برگزاری جلسات منظم با شورای عالی فضای مجازی برنامه‌ریزی می‌کنیم. ما خودمان را مجری سیاست‌های شورای عالی فضای مجازی می‌دانیم.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه فضای مجازی و به نقل از مرکز اطلاع‌رسانی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، عیسی زارع پور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، در جلسه مشترک با ابوالحسن فیروزآبادی، دبیر شورای عالی فضای مجازی و رئیس مرکز ملی فضای مجازی و معاونان این مرکز، با تأکید بر اهمیت فضای مجازی در دوره کنونی گفت: در حال حاضر در هر خانه‌ای برای همه افراد و اقشار از کودک گرفته تا افراد مسن دسترسی به اینترنت و فضای مجازی حائز اهمیت است و به نوعی زندگی‌ها با این فضا آمیخته شده است.

وی افزود: ما باید در راهبردهایمان برابر مدیریت فضای مجازی بازننگری کنیم؛ فضایی که تا اعماق خانه‌های مردم رفته است و اگر در حال حاضر

مردم درگیر این فضا شده‌اند در آینده نزدیک با هوش مصنوعی و اینترنت اشیا و سایر فناوری‌های روز، به جز مردم، اشیا و لوازم آنها هم درگیر این فضا خواهند شد و فناوری به اعماق پنهان زندگی آن‌ها رسوخ خواهد کرد. زارع پور ادامه داد: البته شاید نگاه عده‌ای همچنان این‌گونه باشد که کار وزارت ارتباطات توسعه کمی و کیفی ارتباطات است. در حالی که معتقدم این دوره گذشته است و علاوه بر ارتباطات که یکی از دو بال این وزارتخانه است، باید روی خدمات فناوری پایه هم کار کنیم تا آنجا که پایداری خدمات حوزه فناوری فناوری اطلاعات هم برای مردم اهمیت پیدا کند.

زارع پور تصریح کرد: ما تکالیف و برنامه‌های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در مصوبه شهریور ماه سال گذشته شورای عالی فضای مجازی در خصوص «طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات» را اجرا خواهیم کرد. وی افزود: بر همین اساس برای برگزاری جلسات منظم با شورای عالی فضای مجازی برنامه‌ریزی می‌کنیم. ما خودمان را مجری سیاست‌های شورای عالی فضای مجازی می‌دانیم. این مسئله را در مجلس هم بیان کردم و اعتقاد هم بر همین مبنا است. همه ما آمده‌ایم که جایگاه شایسته‌ای برای جمهوری اسلامی هم در استفاده از فناوری ایجاد کنیم و هم در جهان حرفی برای گفتن داشته باشیم.

پس از سخنان وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، ابوالحسن فیروزآبادی، دبیر شورای عالی فضای مجازی و رئیس مرکز ملی فضای مجازی گفت: امیدوارم که بتوانیم به‌طور مشترک کارهای بزرگی را انجام دهیم. مرکز ملی هم اراده‌اش بر این است که به کشور خدمت کند. در هر حوزه‌ای که امکان کار مشترک وجود داشته باشد سعی می‌کنیم که با همکاری یکدیگر کار را پیش ببریم.

وی افزود: واقعیت این است که پروژه‌های زمین مانده بزرگی وجود دارد از جمله دولت الکترونیکی و شبکه ملی اطلاعات که مادر همه پروژه‌هاست. حوزه اقتصاد دیجیتال هم حائز اهمیت است چراکه می‌توانیم به مردم خدمات متنوع ارائه و ایجاد اشتغال کنیم؛ آن هم ایجاد اشتغال با سرمایه‌گذاری پایین چون این حوزه عمده‌ترم افزاری است. فیروزآبادی در خاتمه گفت: معتقدم که بخش بزرگی از موفقیت هر دولتی در این عصر وابسته به حرکت درست در فضای مجازی است. مردم ما هم انتظار و توقع دارند خدمات مناسبی در این فضا ارائه شود. در دوره کرونا هم شاهد بودیم که فضای مجازی چقدر توانست مشکلات ما را در حوزه‌هایی مثل آموزش، مالی و بانکی حل کند و بار بزرگی را از دوش ما بردارد. امیدواریم هرآنچه تا به امروز شده است بیشتر و باکیفیت بهتری در دولت آقای رئیسی انجام شود.

حجت الاسلام والمسلمین رستم نژاد در آئین آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ حوزه های علمیه:

۵۳ و نیم درصد کلاس های ما در کشور حضوری بوده و ۴۶ و نیم درصد هم مجازی بوده و اکثر مجازی ها هم مربوط به قم است.

وی افزود: در شهرهای دیگر به دلیل جمعیت کم مدارس، کلاس های حضوری، بیشتر بود؛ ۷۲ و نیم درصد از طریق ایتا، ۱۷ و نیم درصد از اسکای روم و ۱۰ درصد از سامانه مجازی حوزه و سایر سامانه ها استفاده شد.

معاون آموزش حوزه های علمیه گفت: ۲۴۰ هزار ساعت درس با چندگوش در سامانه نجاج بارگذاری شده است.

حجت الاسلام والمسلمین رستم نژاد تاکید کرد: ما در سال تحصیلی پیش رو هم اجباراً کار تحصیل را مجازی آغاز می کنیم و به محض اجازه دادن مراجع ذی ربط، حوزه نسبت به حضوری کردن کلاس ها اقدام می کند.

اخبار اسلام

و فضای مجازی در جهان

رویدادهای فضای مجازی جهان اسلام

سید حسن نصرالله: مسدود کردن سایت‌های محور مقاومت ادعای آمریکا را درباره آزادی بیان برملا کرد.

سید حسن نصرالله با اشاره به اقدام آمریکا در محدود کردن دسترسی به سایت‌های محور مقاومت گفت: اقدام آمریکا در محدود کردن دسترسی به سایت‌ها دلیلی بر پیوج بودن ادعاهای دولت آمریکاست.

وی گفت: نکته قابل توجه در مسدود کردن سایت‌های محور مقاومت اتفاقی نیست، زیرا آن‌ها رسانه‌هایی هستند که با ملت فلسطین در نبرد «شمشیر قدس» ابراز همبستگی کرده و موضع خصمانه علیه دشمن صهیونیست و تروریسم تکفیری دارند و قابل توجه این است که برخی از این رسانه‌ها فعالیت دینی دارند و فعالیت سیاسی ندارند.

نصرالله ادامه داد: این نشانه پیوج بودن ادعاهای آمریکا درباره آزادی و آزادی بیان است. ما این اقدام خصمانه علیه رسانه‌های وابسته به محور مقاومت را محکوم می‌کنیم. این رسانه‌ها کلمه حق را در نبرد آزادی بیان کردند و در راستای تنویر افکار عمومی حرکت می‌کنند.

وزارت دادگستری آمریکا سایت شبکه کربلاء، وابسته به حرم امام حسین علیه السلام را مسدود کرد. این شبکه اقدام به پخش زنده مراسم حرم امام حسین علیه السلام می کرد. همچنین دولت آمریکا سایت شبکه ماهواره ای النعیم وابسته به آیت الله الیعقوبی از مراجع تقلید عراق، الفرات نیوز وابسته به سید عمار حکیم و جریان حکمت ملی عراق، المعلومه، کتائب حزب الله، کاف مدیا، العالم، المسیره و پرس تی وی را نیز از دسترس خارج کرده است.

در تصویری که برای اعلام مسدودی این رسانه ها روی این وب سایت ها قرار داده شده به قوانینی برای توجیه این اقدام استناد شده که به دولت آمریکا اجازه می دهد دارایی های نهادهای دخیل در «قاچاق فناوری ها،

مواد و سلاح‌های هسته‌ای، شیمیایی، بیولوژیک و رادیولوژیک و یا دخیل در ساخت، واردات، فروش یا توزیع مواد غیرقانونی» را مصادره کند.

تخریب کعبه برای کسب امتیاز در بازی‌های رایانه‌ای

«الزهر» مصر به بازی رایانه‌ای «فُرتنایت» که برای کسب امتیاز باید نماد کعبه تخریب شود، واکنش نشان داد و بر حرام بودن بازی‌هایی که خشونت یا توهین به دین و مقدسات را ترویج می‌کنند، تأکید کرد.

نهم خرداد ۱۴۰۰ همایشی با عنوان «نشر دیجیتال» در ترکیه برگزار شد. این همایش به ریاست عالی‌ترین مقام مذهبی ترکی، علی ارباش رئیس سازمان دیانت ترکیه برگزار شد.

محورهای همایش:

- ۱- گذشته و آینده دنیای دیجیتال
- ۲- انتشار دیجیتال؛ آسیب‌ها و فرصت‌ها،
- ۳- نشر دیجیتال محتوای مذهبی،
- ۴- سواد رسانه‌ای در عصر دیجیتال،

دکتر علی ارباش عالی‌ترین مقام مذهبی ترکیه در این همایش گفت: نهادها و سازمان‌هایی که تولید و پخش محتوا در فضای مجازی را به عهده دارند باید از ظرفیت‌ها و آسیب‌های این فضا به صورت روزآمد آگاهی داشته باشند. از سوی دیگر، نباید نادیده گرفت که تخیل و آینده‌کودکان و جوانان امروزی که اولین اسباب‌بازی آن‌ها وسایل الکترونیکی است تا حد زیادی

توسط بازیگران دنیای دیجیتال شکل می‌گیرد. از این رو ما نمی‌توانیم این میدان را ترک کنیم و از فضای مجازی دور بمانیم."

برخی نکات ذکر شده در بیانیه پایانی از این قرار است:

- احادیث و عبارات مذهبی که منابع آنها تأیید نشده، نباید در رسانه‌های اجتماعی پخش شود.
- برگزاری دوره‌های "رسانه و دین" در برنامه درسی دانشکده‌های ارتباطات ضروری است.
- برای مبارزه با اسلام‌هراسی در فضای مجازی همکاری‌های بین‌المللی ضروری است.
- جنبش‌های جدید و منحرف عرفانی و مذهبی از رسانه‌های دیجیتال به شدت استفاده می‌کنند. از این رو مقابله سریع با آنها ضروری است.

عربستان مقام دوم در بین کشورهای گروه ۲۰ را در رقابت دیجیتال کسب کرد

رده‌بندی بین‌المللی جدید در تاریخ ۴ سپتامبر ۲۰۲۱ نشان می‌دهد عربستان در رقابت دیجیتال، جهش قابل توجهی داشته است و به رتبه دوم جهان در میان کشورهای «گروه ۲۰» رسیده است. در گزارش «رقابت دیجیتال سال ۲۰۲۱» که توسط مرکز اروپایی رقابت دیجیتال تهیه شده است، عربستان نسبت به سال گذشته ۲۰ رتبه پیشرفت داشته است، چنانکه با ۸۶ رتبه رشد در شاخص زیست‌بوم دیجیتال، رتبه نخست و در توانمندی‌های دیجیتال رتبه سوم را کسب کرده است.

این گزارش اقدامات انجام‌گرفته توسط عربستان را از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ در دو محور بررسی کرده است: نخست، زیست‌بوم تحول دیجیتال مانند جذب سرمایه‌گذاری، تسهیل در انجام کارها، توانمندی دیجیتال. دوم، آمادگی برای تحول دیجیتال مانند توانمندی دیجیتال نیروهای کار، آمادگی برای هدایت و راهبری کارها و گسترش پهنای باند.

این گزارش پیشرفت توانمندی دیجیتال و جذب سرمایه‌گذاری خارجی و شرکت‌های بین‌المللی را در راستای افزایش فناوری دیجیتال در بر می‌گیرد؛ چنانکه شامل اهداف اصلی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌شود؛ مانند ایجاد بیش از ۲۵ هزار شغل جدید، افزایش حجم بازار فناوری اطلاعات و فناوری‌های نوپدید به میزان ۵۰ درصد، افزایش سهم ۱۳ میلیارد دلاری ارتباطات و فناوری اطلاعات در تولید ناخالص ملی در ۵ سال گذشته، افزایش ۵۰ درصدی حضور زنان در این عرصه.

منبع: مرکز عربی پژوهش‌های فضای مجازی

برگزاری همایش بین‌المللی «آثار دیجیتالی شدن و هوش مصنوعی بر ارتباط انسان‌ها» با حضور برخی دانشگاه‌های اسلامی

سومین همایش بین‌المللی سازمان یونسکو در روسیه، که سالانه با عنوان «آثار پدید و پنهان داده و ارتباطات در عصر دیجیتال» برگزار می‌شود، با حضور برخی دانشگاه‌های کشورهای اسلامی برگزار شد.

در این همایش نمایندگان بیش از ۴۰ کشور جهان ۵۸ مقاله پژوهشی درباره آثار دیجیتالی شدن ارتباط انسان‌ها بر فرهنگ‌های محلی، اقتصادهای ضعیف، اختلاف زبان‌ها، حریم شخصی و نفوذ پلتفرم‌های ارتباطی و شرکت‌های بین‌المللی ارتباطات بر تغییر روابط افراد و انفجار اطلاعات ارائه کردند.

دکتر صالح مشرقه، دبیر دفتر پژوهش‌ها و سیاست‌گذاری مرکز رشد رسانه دانشگاه بیرزیت فلسطین با حضور در این همایش بر ضرورت ارتقای دروس رسانه دیجیتال در دانشگاه‌ها و مدارس با تمرکز بر مهارت‌های دیجیتال تأکید کرد تا بتوان با اخبار جعلی مقابله کرد و اطلاعات ایمن را گسترش داد.

برخی عناوین مقالات ارائه شده در همایش از این قرار است:

- همه‌گیری کرونا و سازمان‌های نظارتی و هوش مصنوعی
- خسارت‌های حریم شخصی در جامعه پس از همه‌گیری کرونا
- اعتماد الکترونیک
- حق دستیابی به اطلاعات در سایه دیجیتالی شدن
- تأثیر هوش مصنوعی بر دیپلماسی
- آثار اقتصادی مورد انتظار از اتوماسیون شغلی در سال ۲۰۵۵
- خطرات هوش مصنوعی برای انتخابات و دموکراسی

پیشنهاد مفتی اعظم ترکیه برای سانسور محتوای رسانه‌های اجتماعی

مفتی «علی ارباش»، رئیس اداره امور مذهبی در ترکیه پیشنهاد کنترل و سانسور محتواهای ضد اسلامی شبکه‌های اجتماعی این کشور را در جهت حفظ ارزش‌های اسلامی به رجب طیب اردوغان داده است که این امر سبب انتقاد برخی از احزاب و اتحادیه‌های ترکیه شده است.

او این اظهارات را در مراسم آغاز سال قضایی در اول سپتامبر مطرح کرده است. البته این اولین باری نیست که او چنین موضعی را درباره شبکه‌های اجتماعی اتخاذ می‌کند. به اعتقاد وی، قوانین فعلی برای تنظیم رسانه‌های اجتماعی کافی نیست، به همین خاطر باید از فقه اسلامی استفاده کرد چراکه فقه بیانگر تکالیف و مسئولیت‌های دنیوی و اخروی افراد بوده و تأثیرگذاری بیشتری بر وجدان‌ها دارد.

در این باره رئیس سازمان امور دینی ترکیه افزود: «گسترده‌ی دسترسی به رسانه‌های اجتماعی سبب خروج کاربران از اصول اخلاقی و ارزش‌هایی می

شود که دین در سطح فرد و جامعه آنها را دنبال می‌کند. بنابراین نیاز به ایجاد مکانیسمی است که چارچوب قانونی در مورد استفاده از رسانه‌های اجتماعی و همچنین ایجاد یک آگاهی قوی برای مقابله با فساد و ضد ارزش‌ها را تعیین کند.»

شایان ذکر است «علی ارباش» از حمایت رئیس جمهور و اعضای حزب حاکم برخوردار است؛ با اینحال مشخص نیست که آیا حزب حاکم به پیشنهادات اخیر وی تن می‌دهد یا خیر؟

سجاده دیجیتالی هوشمند

شرکت «Thakaa Technologies» مستقر در کشور قطر، بتازگی سجاده هوشمندی را با نام «سجده» به بازار ارائه کرده است.

هدف این ابزار جدید راهنمایی مسلمانان جدید و جوان برای تشخیص قبله نماز است. این سجاده از دستورات صوتی و نمایشگر LED بهره‌گرفته و وضعیت صحیح نمازگزار را نشان می‌دهد. توسعه دهندگان «سجده»

همچنین بر این باورند که صفحه نمایش سجاده و صدای صوتی می‌تواند به افرادی که دارای شرایط خاص پزشکی مانند بیماری آلزایمر یا زوال عقل هستند، کمک کند تا شکل و کلمات دعا را بهتر به خاطر بسپارند. رابط کاربری و تنظیمات این سجاده هوشمند از طریق WiFi یا اتصال بلوتوث به تلفن کاربر یا Apple Watch متصل می‌شود. در حال حاضر، این ابزار فقط از زبان عربی پشتیبانی می‌کند، اما توسعه دهندگان امیدوارند که در آینده زبان‌های دیگری را نیز به آن بیفزایند.

ششمین همایش جهانی فتوا برگزار شد.

ششمین همایش جهانی فتوا به همت دارالافتای مصر با نظارت دبیرخانه «دفاتر پاسخگویی به سؤالات شرعی در جهان»، با شرکت علمای دینی ۸۵ کشور با محوریت «دفاتر پاسخگویی به سؤالات شرعی در عصر دیجیتال» در قاهره برگزار شد.

این همایش ششمین حلقه از این سلسله همایش‌ها بود که امسال با عنوان «نهادهای پاسخگویی به سؤالات شرعی در عصر دیجیتال، چالش‌های پیشرفت و ابزارهای همکاری» به مدت دو روز و با حضور مفتیان، وزرا و شخصیت‌های ۸۵ کشور و با مشارکت رهبران دینی و نمایندگان دفاتر پاسخگویی به سؤالات شرعی در جهان، برگزار شد.

در طول برگزاری این همایش، کارگاه‌های آموزشی با موضوعات ذیل نیز برگزار شد: فتوا و عصر دیجیتال: چگونگی ورود و تسلط بر این عرصه؛ آموزش از راه دور، راهی برای آموختن صدور فتوا با استفاده از فناوری دیجیتال.

این همایش با رونمایی از بزرگ‌ترین دایرة المعارف مصر در علوم فتوا و همچنین رونمایی از راهنما و مرجع مقابله با افراط‌گرایی و انحرافات فقهی افراط‌گرایان و اعلام برنده امسال جایزه امام القارفی به پایان می‌رسد.

اخبار دفتر

مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی

رویدادهای دفتر مطالعات اسلامی و
ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی

3

live Webinar
Series of Scientific Meetings on Muslim World in the Cyberspace Age

Dr. Mahdi Chegini
(University professor)

Topic:
Islamic Manners and Ethics in Cyberspace

Date: Tuesday, June 29, 2021
11:30 AM in Tehran time
8:00 AM London, 3:00 PM Manila

Zoom Live Webinar
Zoom Meeting ID: 270 642 292
Passcode: vafkj

<http://www.is2m.ir/310812>

The certificate will be distributed to the participants.

oisc.virtual
Office of Islamic Studies on Cyberspace

سومین نشست از سلسله نشست‌های علمی «جهان اسلام در عصر فضای مجازی» با موضوع «اخلاق و ادب اسلامی در فضای مجازی»، به همت دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی، خبرگزاری ابناء، و نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در پردیس فارابی دانشگاه تهران، به صورت مجازی، برخط و به زبان انگلیسی برگزار شد.

استاد چگینی به بررسی و تبیین اخلاق فضای مجازی پرداخت و خاطر نشان کرد: «اخلاق فضای مجازی، مطالعه اخلاقی مربوط به اینترنت و رایانه است که رفتار کاربر و آنچه را که کامپیوترها برای انجام دادن برنامه ریزی می کنند و نحوه تأثیر آن بر افراد و جامعه را پوشش می دهد. طی دهه های اخیر فناوری اطلاعات نقش برجسته ای در تعاملات ما با افراد دیگر داشته است. به طور خاص رایانه، مجموعه ای از روش های جدید تعامل را در دسترس قرار داده است که ما به طور فزاینده ای توانسته ایم از آن ها به نفع خود استفاده کنیم. چندین سؤال اخلاقی مطرح و مورد بحث قرار گرفته است.» وی با اشاره به معضل تمایز بین امور غیر اخلاقی و غیر قانونی تصریح کرد: «یکی از معضلات این فضا این است که آنچه غیر اخلاقی است، لزوماً غیر قانونی نیست. در زندگی روزمره ما، بسیاری از افراد و سازمان ها با مشکلات اخلاقی مشترک روبرو هستند؛ به عنوان مثال، این مسئله که برخی شرکت ها به طور قانونی ایمیل کارمندان را کنترل می کنند، بسیار بحث برانگیز است. طبق آمار اتحادیه آزادی های مدنی آمریکا، ده ها میلیون کاربر رایانه بدون اطلاع آنها، اطلاعات و ایمیلشان توسط کارفرمایان تحت نظارت قرار می گیرد. محافظت از کارمندان در برابر نظارت الکترونیکی کارفرمایان محدود است. اگرچه اکنون چالش حقوقی در جریان است، به نظر می رسد این قانون از حقوق کارفرمایان برای خواندن نامه های الکترونیکی و سایر اسناد الکترونیکی کارمندانشان حمایت می کند.»

دکتر چگینی یکی از الزامات پیشرفت فناوری را درک اصول اخلاقی مرتبط با آن دانست و گفت: «پس از گسترش استفاده از فناوری پیشرفته رایانه، درک اصول اخلاقی رایانه در ارتباط با امنیت، مسائل مربوط به حریم خصوصی و تأثیرات عمده منفی فناوری اطلاعات بسیار مهم است. باید استراتژی هایی تدوین

شود که به تعداد فزاینده‌ای از سوالات اخلاقی جهانی ناشی از این تأثیرات منفی فناوری اطلاعات در فضای مجازی و جامعه فناوری اطلاعات بپردازد.» وی قبل از پرداختن به آموزه‌های اخلاقی اسلام، برخی از آموزه‌های اخلاقی فرهنگ غرب در استفاده از فضای مجازی را برشمرد و اظهار داشت: «بعضی از اصول اخلاقی فرهنگ استفاده از فناوری مطرح در غرب عبارت است از: ۱. از اینترنت برای آسیب رساندن به دیگران استفاده نکنید؛ ۲. در کار رایانه دیگران مداخله نکنید؛ ۳. در پرونده‌های رایانه‌ای دیگران جاسوسی نکنید؛ ۴. از اینترنت برای سرقت استفاده نکنید؛ ۵. از آزار و اذیت اینترنتی خودداری کنید؛ ۶. از نقض حق نسخه برداری خودداری کنید؛ ۷. هیچ قانونی را در اینترنت نقض نکنید؛ ۸. از کودکان در اینترنت محافظت کنید؛ ۹. هک نکنید، مگر اینکه یک هکر کلاه سفید باشید؛ ۱۰. دروغ و اخبار جعلی را منتشر نکنید.» دکتر مهدی چگینی سپس به تبیین مبانی اخلاق اسلامی برگرفته از قرآن و معارف اهل بیت علیهم‌السلام پرداخت و گفت:

«مبانی اخلاق اسلامی در چهاربخش خلاصه می‌شود؛ اخلاق بندگی، اخلاق فردی، اخلاق زیست محیطی مربوط به جهان خلقت و طبیعت و اخلاق اجتماعی. اسلام، اخلاق را امری نسبی نمی‌داند. فضای مجازی دارای تهدیدها و چالش‌هایی است که باید مراقب آن‌ها باشیم. دسترسی راحت و سریع به اطلاعات و افراد مختلف، جذابیت و سرگرمی، از دست دادن زمان، تنوع و مواجه شدن با شبهات، برخی از چالش‌های این فضا است.»

وی در انتهای صحبت‌های خود به پنج اصل و قاعده اسلامی مربوط به فضای مجازی اشاره کرد و گفت: «پنج اصل اخلاقی در استفاده از فناوری باید مورد توجه قرار بگیرد؛ همیشه باید توجه داشت که برای پروردگار هیچ تفاوتی بین زندگی واقعی و زیست مجازی وجود ندارد و به آنچه در فضای مجازی انجام

می‌دهیم آگاه است. در روایتی امام حسین علیه السلام می‌فرماید: «اگر می‌خواهی گناهی را مرتکب شوی، به جایی برو که خداوند در آن حضور ندارد.»؛

۲- همه کاربران اینترنت از حقوقی برخوردار هستند، چرا که آن‌ها یا مانند شما به خدا اعتقاد دارند و یا همانند شما جزء آفرینش‌های خداوند هستند. بنابراین همه افراد در این زیست بوم فضای مجازی شایسته احترام هستند. با دیگران همانگونه رفتار کنید که دوست دارید با شما رفتار کنند. این مطلب در قضاوت‌کردن‌ها و نشر و توزیع محتوای فضای مجازی بسیار مؤثر است.

در هر لحظه مراقب نفس اماره و شیطان باشید.

حق الناس را ادا نمایید. نباید هیچ یک از حقوق انسان‌ها در فضای مجازی تضییع شود. مسلمان‌ها باید در رعایت حق‌کپی‌رایت پیش قدم باشند.»

۴

سلسله نشست‌های علمی
جهان اسلام در عصر فضای مجازی

آیت الله محمد حسین ملک زاده
موضوع
رهاورد نظریه حکمرانی اجتهادی برای
ساماندهی اسلامی به زیست مجازی

زمان : سه شنبه ۱۵ تیر ماه ساعت ۹ صبح

ojsc.virtual
Office of Islamic Studies on Cyber-space
@oisc_majazi

برای شرکت در نشست وارد لینک زیر شوید.
<http://www.b2n.ir/310812>

چهارمین نشست از سلسله نشست‌های علمی «جهان اسلام در عصر فضای مجازی» با موضوع «رهاورد نظریه حکمرانی اجتهادی برای ساماندهی به زیست مجازی»، به همت دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی و با مشارکت معاونت ارتباطات و بین‌الملل حوزه‌های علمیه، مجتمع آموزش علوم اسلامی کوثر، خبرگزاری ابنا، مؤسسه آینده‌پژوهی جهان اسلام و نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در پردیس فارابی دانشگاه تهران، با ارائه آیت‌الله محمد حسین ملک‌زاده مبلغ دینی در عرصه بین‌الملل و از اساتید عالی دروس خارج فقه و اصول حوزه علمیه و دانشگاه، برگزار می‌شود.

در ابتدای این نشست حجت‌الاسلام انبیائی به ضرورت و اهمیت جنگ شناختی اشاره کرد و گفت: در آینده نه چندان دور جنگ‌های نظامی به سمت شناختی تبدیل می‌شود و جنگ مدرن، جنگ شناختی خواهد بود. برای موفقیت در این جنگ‌ها باید اطلاعات را کنترل کرد تا چرخه تصمیم‌گیری شما دچار مشکل نشود والا محکوم به شکست هستیم. وی در ادامه با بیان چند نمونه از برنامه‌ریزی‌های سیاستمداران، افراد و نهادهای نظامی کشورهای دیگر در موضوع جنگ شناختی، اظهار کرد: یکی از هوشمندترین افراد در ایران که با آینده‌نگری دقیق، این مسئله را هشدار داده، مقام معظم رهبری است که در جلسه‌ای که با پژوهشگران عرصه علوم شناختی داشتند، فرمودند: «بحث ترامپ هم نیست؛ بحث سیستم است، بحث مجموعه نظام و رژیم است. این سیستمی که می‌تواند یعنی به خودش حق می‌دهد که سرزمین یک کشوری را تصرف کند، آیا به خودش حق نمی‌دهد که بر روی ذهن آنها اثر بگذارد؟ شما گفتید که [این فناوری] می‌تواند اضطراب و ترس را برطرف کند؛ [اما] می‌تواند اضطراب و

ترس را هم ایجاد کند؛ می‌تواند در تصمیم‌گیری‌ها هم اثر بگذارد؛ اگر بتواند نمی‌کند این کار را؟ قطعاً می‌کند؛ یا آن کشورهای اروپایی: انگلیس یک جور، فرانسه یک جور، بقیه یک جور؛ خب اینها سابقه‌ی بدی دارند در دنیا؛ ما بایستی همیشه به اینها [سوءظن داشته باشیم]. حالا به بنده می‌گویند شما سوءظن دارید؛ البته یقیناً من سوءظن دارم، [اصلاً سوء یقین دارم، سوءظن نیست اما این سوء یقین یا سوءظن من، ناشی از توهم نیست، ناشی از واقعیات است. خب من جزئیات کارهای فرانسه در الجزایر را به دقت می‌دانم، کارهای انگلیس و فرانسه در شمال آفریقا را، در کشورهای مختلف آفریقایی را می‌دانم، عملکرد انگلیس در هند را می‌دانم که اینها چه جنایتهایی مرتکب شده‌اند، در چین همین جور، در بقیه‌ی نقاط دنیا همین جور؛ خب به این دولت‌ها، به این سیستم‌ها، به این نظام‌ها آیا می‌شود در برنامه‌ریزی‌های حساس و مهمی مثل علوم شناختی اعتماد کرد؟ نمی‌شود.» حجت‌الاسلام انبیائی با تبیین اینکه جنگ شناختی غیر از جنگ روانی است افزود: میدان نبرد در جنگ شناختی ذهن انسان است. جنگ شناختی برخلاف جنگ روانی و رسانه‌ای، به دنبال دادن اطلاعات کاذب و غلط به کاربران نیست؛ بلکه به دنبال تغییر و کاهش توانمندی‌های شناختی او می‌باشد تا کاربر حتی در صورت داشتن اطلاعات صحیح، نتواند تصمیم درست را اتخاذ نماید.

وی با اشاره به شکل‌گیری علوم و فناوری‌های همگرا (Converging Science and Technology) خاطر نشان کرد: علوم شناختی یکی از دانش‌های نو است که در کنار نانو تکنولوژی، بیوتکنولوژی، فناوری اطلاعات مجموعه دانش‌های همگرا را که «NBIC» نام گرفته‌اند تشکیل می‌دهند و پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که تأثیری عمیق در زندگی آینده بشر ایجاد خواهند نمود.

علوم شناختی عضو چهارم این خانواده است که به نحوی نقطه ارتباط نانو تکنولوژی و بایوتکنولوژی و آی تی هم محسوب می شود؛ بنابراین علوم و فناوری های شناختی نقطه ارتباط و یا به عبارتی دیگر اتصال سه عضو دیگر علوم همگرا هستند. کشورها و تمدن هایی که سهم بیشتری دارند در طول قرن ۲۱ و بعد از آن کشورهای تعیین کننده در صحنه های بین المللی هستند. این استاد حوزه و دانشگاه در تعریف علوم شناختی گفت: علوم شناختی مطالعه علمی و بین رشته ای ذهن و مغز و عملکردهای شناختی انسان نظیر تفکر، یادگیری، تمرکز، عشق، زبان، اراده، استدلال، جهت یابی، خلاقیت، ایمان، آگاهی و... است. علوم شناختی با شناخت دقیق ذهن و کارکردهای شناختی، به دنبال تغییر عملکرد این کارکردها می باشد. همچنین شناخت قوای شناختی انسان، می تواند کمک شایانی به برخی فناوری ها همچون هوش مصنوعی داشته باشد.

وی ادامه داد: این رشته کاربرد وسیعی در رشته های فرعی مانند پزشکی، آموزش و پرورش، جامعه شناسی، سیاست، علوم دفاعی، جنگ، علوم اطلاعات، ارتباطات و رسانه های گروهی، مهندسی پزشکی پیدا کرده است. مؤسسات تحقیقاتی و دانشگاه های بسیاری به تحقیق در زمینه علوم شناختی اشتغال دارند و در تلاش اند تا راز بزرگ ترین سرمایه آدمی یعنی مغز و ذهن را کشف کنند.

حجت الاسلام انبیائی در ادامه به تاریخچه این علم اشاره کرد و گفت: با تشکیل انجمن علوم شناختی (Cognitive Science Society) و انتشار نشریه علوم شناختی (Cognitive Science Journal) در آمریکا پایه های این دانش نودر دهه ۱۹۷۰ نهاد شد. در دهه ۱۹۹۰ یا دهه مغز نیز پیشرفت سریع و چشمگیر فناوری تصویربرداری و مطالعه مغز و پیدایش ابزارهایی مانند FMRI، PET و

MEG موجب شد علوم اعصاب سهمی جدی‌تر در پیشرفت علوم شناختی داشته باشد. در حال حاضر بیش از ۶۰ دانشگاه مشغول تربیت دانشجویان و محققین این رشته هستند و فعالیت‌های علمی، نظریه‌پردازی و اکتشافات در این دانش به صورت تصاعدی در حال رشد است.

وی در ادامه یکی از اهداف تحقیقات در این زمینه را تقویت شناختی ارتقاء توانمندی‌های مغز در زمینه کارکردهای شناختی از جمله ادراک، توجه، هوشیاری، حافظه، تصمیم‌گیری، تجزیه و تحلیل، استدلال و غیره می‌باشد. دستکاری ژنتیکی یکی از پروژه‌هایی است که بدین منظور آغاز شده است و در حال حاضر در سطح حیوانی به موفقیت‌هایی رسیده است. همچنین پژوهشگران سعی در ایجاد ارتباط میان مغز و رایانه هستند تا دریافت و ارسال سیگنال از مغز به رایانه و بالعکس ممکن شده و بدین ترتیب بتوان ابزارهای مصنوعی طراحی کرد که به صورت مستقیم توسط مغز انسان هدایت شود.

حجت‌الاسلام انبیائی در ادامه به حیثیت اسلامی علوم شناختی پرداخته و بیان کرد که علوم اسلامی حداقل در پنج ناحیه با علوم شناختی خط تماس پیدا می‌کند. بیان جواز و عدم جواز فقهی برخی پروژه‌های تحقیقاتی، سیاست‌گذاری کلان فقهی مداخلات شناختی، حل مسائل فلسفی ذهن با کمک مبانی فلسفه اسلامی، پاسخگویی به برخی سؤالات و شبهاتی که در الهیات شناختی مطرح شده است و ارائه راهکارهای مبتنی بر متون دینی برای حل مسائل شناختی حیطه‌هایی است که اندیشمندان حوزوی باید به آن بپردازند.

وی بعد از تبیین علوم شناختی و ضرورت و اهداف آن به ظهور دوره جنگ شناختی اشاره کرد و گفت: به نظر می‌رسد که نسل جدید جنگ را باید

جنگ‌های شناختی دانست که برخلاف تصور برخی تحلیل‌گران ماهیتاً با جنگ‌های روانی و اطلاعاتی که در نسل چهارم جنگ قرار می‌گیرد، متفاوت می‌باشد چراکه موضوع جنگ شناختی علوم اعصاب (neuroscience) و علوم مغزی (brain science) می‌باشد.

وی در ادامه ضمن اشاره به پیشینه و آینده پژوهی جنگ‌های شناختی به تقسیمات یازده‌گانه مسائل جنگ‌های شناختی همچون هدف، گستره، عامل، ابزار و ... پرداخت و تأثیر بیشتر، عملیات بدون درگیری، عدم کشتار شهروندان بی‌گناه، مخاطرات محیط زیستی بالاتر و امکان عملیات مخفی را از جمله ویژگیهای جنگ‌های شناختی بیان کرد. این پژوهشگر جنگ‌های شناختی در ادامه افزود: مطابق برخی گزارش‌ها، پنتاگون بیش از ۳ میلیارد دلار در دهه اخیر بر روی جنگ‌های شناختی سرمایه‌گذاری کرده است. آمریکا با بررسی علوم اعصاب شناختی تکاملی که از ترکیب روان‌شناسی تکاملی و علوم اعصاب ایجاد شده است، به دنبال ساخت مدل‌های خرد/کلان از روابط رفتار و مغز می‌باشد که با کمک آن بتواند توانایی انسان برای ادراک و مدیریت خود را کنترل کند. در همین راستا می‌کوشند که سلاح‌های آینده برای این موضوع تمرکز کنند و در حال حاضر این پروژه توسط آژانس پروژه‌های تحقیقاتی پیشرفته دفاعی وزارت دفاع ایالات متحده (DARPA) در حال انجام می‌باشد. برخی پژوهشگران موفقیت در این زمینه را برابر با کشف مکانیک کوانتومی دانسته و درخواست تخصیص بودجه‌ای مشابه پروژه منهن که به ساخت بمب اتم منجر شد، برای این امر کرده‌اند.

وی افزود: این برنامه به دنبال ایجاد نسل جدیدی از معماری‌های شناختی و مدل‌های محاسباتی از شناخت انسانی است که بر اساس درک جدیدی

از قوای شناختی انسان است که در سایه پیشرفت‌های اخیر علوم شناختی و روان‌شناسی تکاملی شکل گرفته است. یکی از نتایج این تحقیقات به تأسیس روش‌های جدید کسب اطلاعات و بازجوئی از اسیران جنگی و مجرمان منجر می‌شود.

ابرسرباز یکی دیگر از این پروژه‌های تحقیقاتی دارپا می‌باشد. ابرسرباز دارای توانمندی‌هایی می‌باشد که نیروهای نظامی رایج فاقد آن می‌باشند. طراحی میانجی‌های ذهن-ماشین، کلاه خود شناختی بازخوردی و تولید داروهای بهبوددهنده قوای شناختی از جمله طرح‌های فعلی دارپا می‌باشد. دکتر انبیائی، فضای مجازی را بستر اجرای جنگ‌های شناختی عنوان کرد و گفت: جالب است که شعار سابق نیروی هوایی رژیم آمریکا این عبارت است که «پرواز کن، بجنگ و پیروز شو در هوا، فضا و فضای مجازی (to fly fight and win in sky space and cyberspace)».

پیروزی بدون جنگ (winning without fighting) برای بسیاری کشورها مفهومی بدیع و جالب بوده است. با طرح این مسئله که پیروزی در میدان نبرد، لزوماً به پیروزی سیاسی منجر نمی‌شود، این سؤال مطرح شد که اساساً چه نیازی به درگیری فیزیکی وجود دارد؟ با آغاز هزاره سوم و افزایش ارتباطات میان انسان‌ها شرایط برای ایجاد و مدیریت جنگ شناختی (و نیز تجارت شناختی و ...) که نیازمند دسترسی دائمی به مغز و تصمیمات آن بود، ایجاد گردید. جنگ شناختی ما را از سطح جنگ اطلاعاتی جلوتر برده و ما را وارد حیطه سلاح‌های عصبی (neuro-weapons) نموده است.

وی انتقال آزاد اطلاعات را دارای دو حیثیت عنوان کرد و گفت: انتقال آزاد اطلاعات و استفاده فراوان از فضای مجازی که یک برگ برنده برای یک جامعه محسوب می‌شد، به سرعت تبدیل به پاشنه آشیل برای آن جامعه

می‌گردد. جنگ‌های چند حوزه‌ای (Multi-Domain Battle) به دنبال اطلاعات و شناسایی بهتر از طریق ISR پیشرفته (Intelligence, surveillance and reconnaissance)، تصمیم‌گیری بهتر از طریق اطلاعات کلان و یادگیری ماشین و کنش بهتر از طریق توانمندی‌های پیشرفته و مدرن می‌باشد. وی در انتهای این نشست با بیان اینکه برای تغییر اندیشه‌ها، ساختار اندیشه و الگوریتم استدلال هیچ روشی همانند فضای مجازی کارساز نیست نسبت به آینده پژوهی در این زمینه تأکید کرد و به پرسش‌های پژوهشگران و کاربران حاضر در نشست پاسخ داد.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه فضای مجازی، حجت‌الاسلام رضا حاج‌حسینی مدیر دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه

فضای مجازی، با آیت‌الله رجبی رئیس هیئت امنای مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمته‌الله علیه و عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، در دفتر ایشان دیدار کرد.

در ابتدای این دیدار حجت‌الاسلام حاج حسینی به تشریح جایگاه، اهداف و فعالیت‌های دفتر مطالعات پرداخت و گفت: «هدف از ایجاد دفتر مطالعات اسلامی، ارتباط و بهره‌گیری از نخبگان و اندیشمندان حوزوی برای ایفای نقش حوزه در عرصه‌های حاکمیتی و سیاست‌گذاری است. بسیاری از مسائل نظری و بنیادی فضای مجازی که مقدمه سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در حاکمیت است، نیازمند پاسخ علمی از طرف حوزه علمیه است.»

وی بزرگ‌ترین تهدید در موضوع فضای مجازی را مسئله حکمرانی دشمنان انقلاب اسلامی بر فضای مجازی دانست و گفت: «استکبار جهانی به دنبال تغییر شیوه‌های سلطه خود بر دنیا است و در این دوران گذار اگر چاره‌ای اندیشیده نشود، مدیریت کشورها از توان دولت‌ها خارج و به دست شرکت‌ها به ویژه شرکت‌های بزرگ در عرصه فناوری، تغییر پیدا می‌کند. در دنیای آینده، تنها دولت‌هایی قابلیت حیات و بقاء را دارند که به حکمرانی فضای مجازی دست پیدا کرده‌اند.»

ایشان ضمن تأکید بر ضرورت اراده‌ی ج.ا.ا. ایران جهت دستیابی به حکمرانی فضای مجازی، حوزه علمیه را پیشران این تحول عصری قلمداد کرد.

در ادامه این دیدار آیت‌الله رجبی فضای مجازی را یک عرصه بسیار مهم و سرنوشت‌ساز برای نظام اسلامی خواند و گفت: «فضای مجازی هم فرصت است و هم تهدید؛ از این حیث که سریع‌ترین، آسان‌ترین و کم‌هزینه‌ترین راه برای تولید محتوای منطبق با دین و شریعت است و می‌توان از این فرصت استفاده کرد و معارف ناب اسلام و مکتب اهل بیت علیهم‌السلام را به مردم

دنیا برسائیم. از طرفی همین فضای مجازی با همه این قابلیت‌ها تهدید است و یکی از تهدیدات بزرگ آن همین عدم مدیریت این فضای می‌باشد که با وجود تأکیدات مکرر رهبر انقلاب مبنی بر ایجاد شبکه ملی اطلاعات، عزم جدی و برخاسته از احساس مسئولیت در این زمینه از طرف مسئولان مربوطه مشاهده نمی‌شود.»

وی لازمه موفقیت در این عرصه را، کار جهادی دانست و گفت: «برای تحقق حکمرانی و مدیریت فضای مجازی، با کار معمولی و عادی نتیجه اثربخشی حاصل نخواهد شد و طبق تجربه باید در این زمینه هم‌کاری جهادی و انقلابی صورت پذیرد تا بر مشکلات فائق آییم و در مدت نه‌چندان طولانی به‌وسیله امدادهای الهی مایه شگفتی شویم.

مرحوم علامه مصباح رحمته‌الله‌علیه مکرراً می‌فرمودند: خدای جبهه‌ها، همان خدای صنعت و تکنولوژی و علوم روز از جمله فضای مجازی نیز هست. عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه با ابراز خوشحالی نسبت به تأسیس این دفتر خاطر نشان کرد: هرچقدر از اهمیت موضوع فضای مجازی گفته شود، کم است و حوزه علمیه نسبت به این موضوع وظیفه دینی و شرعی دارد. مرحوم علامه مصباح رحمته‌الله‌علیه بر این مسئله تأکید داشتند و از همین رو کمیته‌ای در مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمته‌الله‌علیه با عنوان «شورای فضای مجازی» ایجاد کردند.

وی با اشاره به حکم انتصاب اعضای هیئت مدیره مؤسسه امام خمینی رحمته‌الله‌علیه توسط رهبر معظم انقلاب، یکی از منویات ایشان را ترویج معارف اسلامی در سطح بین‌الملل عنوان کرد و افزود: «رای اینکه بتوانیم در عرصه بین‌الملل تأثیرگذار باشیم باید به سمت حکمرانی اسلامی بر فضای مجازی حرکت کنیم؛ چراکه دیگر کشورها دلسوز انقلاب اسلامی نیستند و بر اساس

منافع خود با جمهوری اسلامی ایران تعامل یا تقابل دارند. در این موضوع اگر زمینه هم وجود ندارد باید خلق زمینه کرد و هیچ کوتاهی در این عرصه قابل توجیه نیست».

اولین کرسی ترویجی ارائه مقالات مرتبط با «جشنواره بین المللی دین و فضای مجازی»، به همت دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی و با ارائه دکتر مرتضی شیروودی دانشیار گروه تمدن و سیاست‌های اسلامی مرکز پژوهش‌های تمدن اسلامی، با موضوع «تبیین بومی-دینی از دولت مجازی در آینده جمهوری اسلامی» برگزار شد.

ناقدین این نشست علمی، حجت الاسلام رضا حاج حسینی، مدیر دفتر مطالعات اسلامی پژوهشگاه فضای مجازی و حجت الاسلام ابوالحسن حسینی، پژوهشگر و کارشناس این دفتر بودند.

یازدهمین کارگاه آموزشی با موضوع:
آینده پژوهی فضای مجازی

با حضور:
حجت الاسلام دکتر کوهی
مدیر گروه آینده پژوهی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

سرکار خانم دکتر اردبیلی
آینده پژوه و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قم

چهارشنبه و پنج شنبه
۱۳ و ۱۴ مرداد ماه
ساعت ۸ صبح تا ۱۶

@olsc_majazi

ظرفیت محدود

اطلاعات بیشتر و ثبت نام:
09159808790
@h_azizi

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه فضای مجازی؛ یازدهمین کارگاه آموزشی دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی با همکاری مرکز ملی نوآوری و خلاقیت اشراق و با موضوع «آینده پژوهی فضای مجازی»، با ارائه حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر احمد کوهی پژوهشگر آینده پژوهی و مدیرگروه آینده پژوهی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و دکتر مریم اردبیلی آینده پژوه و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قم برگزار شد.

سلسله درس گفتارهای
**فضای مجازی و
تمدن نوین اسلامی**

با حضور
حجت الاسلام دکتر رضا غلامی

- عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد
- رئیس مرکز پژوهش‌های علوم انسانی اسلامی صدرا
- رئیس پژوهشکده مطالعات اسلامی آسیب‌های اجتماعی دانشگاه شاهد

بزودی...

جهت اطلاع از زمان و مکان برگزاری درس، به کانال دفتر مطالعات اسلامی فضای مجازی در اینستا مراجعه کنید. @oisc_majazi

مرکز تحقیقات اسلامی و ارتباطات حوزوی
دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی

سلسله درس گفتارهای «فضای مجازی و تمدن نوین اسلامی»، به زودی و به همت دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی برگزار خواهد شد.

سلسله درس گفتارهای «فضای مجازی و تمدن نوین اسلامی» با حضور حجت الاسلام والمسلمین دکتر رضا غلامی رئیس مرکز پژوهش‌های علوم انسانی اسلامی صدرا و عضو هیئت علمی و رییس پژوهشکده مطالعات اسلامی آسیب‌های اجتماعی دانشگاه شاهد و به همت دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی برگزار خواهد شد.

حکمرانی فضای مجازی

سلسله نشست های ۱

با حضور

دکتر فرشاد مهدی پور

- استادیار و عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
- رئیس پژوهشگاه فرهنگ و مطالعات اجتماعی

با موضوع

دورنمای حکمرانی فضای مجازی

اطلاعات بیشتر و ثبت نام: [@oisc_amuzesh](https://www.oisc-amuzesh.com)

زمان: پنجشنبه، ۱۸ شهریور ۱۴۰۰، ساعت ۱۰:۳۰ [باز] نشست به صورت آنلاین برگزار می گردد.

همراه با گواهی شرکت در دوره

آینده روشن به زبانی روشن

www.oiscs.ir | 02122812

سازمان پژوهش‌های
فرهنگی و مطالعات اجتماعی

اولین نشست از سلسله نشست های «حکمرانی فضای مجازی» با موضوع «دورنمای حکمرانی فضای مجازی»، به همت دفتر مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی و با حضور دکتر فرشاد مهدی پور عضو هیئت علمی و رئیس پژوهشگاه فرهنگ و مطالعات اجتماعی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار شد.

قسم، بلوار فردوسی، بعداز خیابان شهید حسن پور، دفتر
مطالعات اسلامی و ارتباطات حوزوی پژوهشگاه فضای مجازی
کدپستی: ۳۷۱۳۱۶۶۷۰۵ شماره تماس: ۰۲۵-۳۲۹۴۲۳۱۲
csri.majazi.ir